

Nyårs-kommitén, ett skämt i en akt

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

Sv. Theatern. N:o 81. NYÅRS-KOMMITÉN, ETT SKÄMT I EN AKT. AF F. HEDBERG.

STOCKHOLM'ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris: 50 öre R:mt.NYÅRS-KOMMITÉN, ETT SKÄMT I EN AKT AF F. HEDBERG.

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAG.Personerne:

TIDEN. \ HOPPET. I PENNINGKRISEN. Ledam5ter ; Ny|rs.kommitéD. FREDEN. j KRIGET. \ REFORMEN.
J Herr FOLKESON. PUCK, Vaktmästare.

Händelsen föregår Nyårsaftonen på ett af Hoppets luftslott.

STOCKHOLM. HÖRBERGSKA BOKTRYCKERIET, 1859.En pelarsal i Hoppels luftslott. Eli stort bord midt på golfvet, omkring hvilket Puck vid ridans upp gång sätter1 i ordning sex stolar. Öppna dör rar i fonden ock moln på sidorna.

Första Scenen

PUCK { stökande omkring i rummet.} Sång. (Melodi af Oehlenschläger.)

1. Nu är allting fint och nätt, Ordadt uppå bästa sätt; Stolarna stå ju omkring Bordet här i sirlig ring! Allt är bra, Gjordt — jaha! Trallala! Kommitén K au hvila se'n Lugnt här sina trötta ben! "Allting är klart Och gick med fart, Nu må de gerna komma snart! 2. Mera rask vaktmästare Än jag är, kan man ej se! Stenhus väl jag icke har, Men är hemma här och hvar! Passar på I hvar vrå Fröjd att så! Mår nu godt På hoppets slott, Fast jag är på län här blott!Oberons hof Jag ulan lof Lemnade medan kungen sof!

När jag fick höra att Tiden, som blifvit ra sande på meniskornas bråk och krångel, hade sammankalladt en kommité för att reglera nya årets affärer, så kunde jag inte motstå min nyfikenhet att få väva med. Hoppet, hos hvilken kommitén skall sitta, behöfde en vaktmästare — ty en kommjé utan vaktmästare kostar ingenting, och du ger följaktligen inte, — så anmälde jag mig, och blef antagen. Under mina irrfärder omkring jor den har jag ofta råkat på sådana der kommitéer, och därför kan det vara roligt att få se hur det får till i en sådan här kommité också en gång! ag undrar om man uträttar lika litet här som nere på jorden? Nå nå, vi få väl se! .— Och så skall jag säga att jag lurar på middagen som skall bli, ty en kommité utan stor middag — det är ju en omöjlighet! Men tyst! der kommer min nuva rande matmor . . . Hoppet! . . . Hon är allt bra treflig ändå, man blir glad bara man ser henne! Och se så hon dansar sedan! (man hör rilurnellen till följande sång.) Tra, la la! hoppsan! jag tror jag börjar skutta, jag också!

Andra Scenen.

DEN FÖRRE. HOPPET. (EU ungt, grånkädt fruntimmer inkommer dansande, i det hon kastar med ett litet för, gyldt Hot som hon bär i handen.)

Sång. {Mel. af Mozart.} 1. Med glädje jag dansar I rymden omkring, Och strör mina kransar Kring verldsaltets ring IMan falsk plur mig kalla På jordlifvets stig, Men alla, ja alla Tillbedja dock mig! 2. Fick jag icke sväfva Kring rullande klot, Hvem kunde väl lefva Och sorgen stå mot? Och om jag bedrager Ack livad gör väl det? Då

jorden blir fager För människans fjät! 3. På Hoppet ej klagen O människor, då! Ty lång blefvo dagen Och himmelen grå, Om ej med sin hägring Hon trollade full Af blommor och fågling Er sorgliga mull!

(Puck har under riturnellerna dansat för sig sjelf och fortsätter ännu då Hoppet vänder sig till honom.)

Hoppet. Hvad gör du der? Puck (7«7e/ förlägen.) Jag dansade ! Hoppet. Jag vet af gammalt att du är en dansmästare! Men är nu allt i ordning? Puck. Ja, på bästa sätt. Hoppet. Jag vet inte hur det är, men jag är litet orolig för den här kommitén! Puck. Det är vanligt, när man första gången sitter i en sådan. Hoppet. Hur vet du det?

Puck. Kors! jag som så mycket snott om kring dernere på jorden — skulle jag inte veta det? För några år sedan var jag som barn i hu set hos en beskedlig skraddare, der jag trufdes rätt bra, men så — åh det var ett elände! Hoppet. Hvad menar du?

Puck. Jo, han blef också vald till ledamot i en kommité och sen var det slut med trefnaden! Jag minns som i går första gången han skulle gå dit? Han gick fram och tillbaka på golvet och läste öfver ett tal som en brännvinsadvokat hade satt ihop åt honom — svetten rann af honom — han snäste hustru, barn och tjenstfolk, han hade blifvit en man i staten!

Hoppet. Nå, hur gick det sedan!

Puck. Jo, sen kom han in i den ena kommitén efter den andra, men hemma fanns han aldrig mera, — och gesällerna fuskade och pojarna stulo af honom, — och hustrun gret och barnena blef rigtiga bortbytingar — och sedan flyttade jag min väg, ty en vacker dag kom nio ett par karlar in och togo bort rubb och stubb för honom, medan han satt — jag tror det var i en finans-kommité!

Hoppet. Usch! det var en ruskig historia!

Puck. Ja, men vanlig! — Men hör på, nådig fru, hvilka ska sitta i den här kommitén?

Hoppet. Det vet jag inte sjelf förrän Tiden kommer! Det är hans idé, och han har sjelf ut sett ledamöterna!

Puck. Nå då måtte väl kommitén bli tidsen lig åtminstone! — Men hvad ska' de egentli gen göra?

Hoppet. Diskutera!

Puck. Hvad då?

Hoppet. Så nyfiken du är! Bästa sättet att göra människorna nöjda med det nya året!

Puck. Det var visst värdt att nedsätta en kom mité för den sakens skull! Det bli de ju aldrig!

Hoppet. Ja, men komitéer nyttjas nu' för ti den mycket, och vi behöfva inte vara sämre än andra!

Puck. Nej det är mycket sannt ! Men tyst, jag hör någon komma! Hoppet. Det är Tiden, det hör jag på de tunga stegen!

Puck. Ja, men han har någon med sig, ty jag hör bestämt att det är någon som fnaskar bredvid!

Hoppet. Han har väl någon som leder sig, kan jag tro, ty gubben är rädd i mörkret, det vet jag!

Tredje Scenen.

DE FÖRRE, TIDEN, FREDEN. Sång. (Mel.: Jag mins den Ijufva tiden.) i. Freden. Slog ni er ej i trappan, Säg kära Farbror, säg? Tiden. Tag du utaf mig kappan, Och tig — nvad rör det dej? (till Hoppet) Er tjenare, fm syster, — Nå ändtligt är jag här, Fast natten mörk och dyster, Och skral ledsagarn ärl 2. Hoppet. Jag helsar hjertligt Tiden Välkommen i mitt slott! Men frun der — — Tiden. Det är friden! Hoppet. Jaså! Puck (afsides). Det låter godt! Tiden. Som hon sjelf säger, står hon Just nu på säkra beu Och derföre så får hou Bli med i konimitéu! 3. (»ätter sig.) Jag tar en stol, ursäkt! Hoppet. För all del, var så god! Freden. Jag hoppas vi ska' mäktat Att spara krut och blod, Blott jag får litet råda — — Tiden {imperatoriskt}. Jag är ordförande! Puck (afsides). I rapport gräla båda — Så är det kommité !

Freden. Ja, men ser ni, bästa farbror, jag borde väl . . .

Tiden. Tyst mamsell! Du borde taga lagom hög ton, tycker jag, när du inte vet i dag om du lefver tills i morgon !

Freden. Jag, jag som är evig!

Tiden. Du, stackare? Det skall du se! Om det behagar en liten potentat dernere på jorden att i morgon sätta sig öfver en sådan småsak som ett löfte, så är du kaputt på minuten!

Freden. Det hörs att farbror lefde med i den gamla, goda tiden, då man slogs för allting; nu förstör man litet papper och utgjuter bläck i stål let för blod, och så är den saken slut!

Hoppet. Ja och det är också mycket för ständigare! Freden. Ja, inte sannt?

Tiden. Det är visst möjligt det, men verlden blir slutligen så förståndig så att sjelfva raggen inte kan förstå sig på den! Jag vet bara jag, förr i verlden kunde man handtera menniskorna som inan ville, och ingen vågade knysta! Nu deremot hör jag inte annat än klagomål! Gör' de annat än gnälla öfver mig? Hvasa?

Freden. Ja, men upplysningen, bildningen . . .

Tiden. Åh bilda mig hit och upplys mig dit! Det var mycket bättre förut; då tog man dagen som den kom och fruktade Gud och ärade konungarne, och lefde som menniskor för resten! Jag har väl varit den värsta autokrat som man kan tänka sig, och får inte nu också jag göra consessioner? Jo min själ får jag så, annars hade jag väl inte låtit sammankalla en nyårskommité ! Hoppet. Ja jag håller med min vän Tiden! Menniskorna bli allt svårare att göra till lags!

Tiden. Det är ju det jag säger!

Hoppet. De börja på att inte vilja nöja sig med mig heller mera, och det är då alldeles för tokigt!

Duett. Mel.: (imVm tror jag det kan vara tid.») 1. Förr kunde älskarn många år TJppå sin lycka hoppas, Nu knappast flickan se han får, Så vill han den skall knoppas! Tiden. Förr tog man verlden som den var Och lefde tåligt i den, Nu klagat folket alla da'r Och skriker uppå tiden! B.W. Det är fatalt Och riktigt galtHvad allting här har blifvit skralt! Nu klagat folket alla da'r På hoppet och på tiden! 2. Tiden. Om det blir missväxt uppå råg, Och sjukdom på potatis, Mot mig de vända bums sin håg Och jag får snubbor gratis! Hoppet. Och om de nu ej pengar få Fullt opp på lefnadsloppet, Så gnälla de: »Hvem kan väl gå Och lefva här på hoppet?» BiDA. Det är fatalt Och riktigt galt, Hvad allting här har blifvit skralt! Man klagat si och klagat så På tiden och på hoppet! 3. Hoppet. Förr hoppades en hel nation Om den ock låg i bojor, Nu skriks det på konstitution Uti palats och kojor! Tiden. Förr spann man ull af egna får, Nu går man klädd i siden, Och när det sen åt fanders går, Så skyller man på tiden ! Bada. Det är fatalt Och riktigt galt, Hvad allting här har blifvit skralt! Man skyller hvad med rätt man får På hoppet och på tiden!Puck. Ja, jag undrar inte på att herrskapet kan ledsna!

Tiden. Hvem är det der?

Hoppet. Det är min vaktmästare.

Tiden. Jaså, han har ingen röst.

Puck (afsides). Han tror säkert att jag är åkare — eller tidningsredaktör.

Tiden. Men det var tusan livad kommitéledamöterna dröja ... vi ha inte lång stund på oss att diskutera frågan.

Freden. Nej, det stundar till det stora regentombytet. (afsides) Då mitt tusenåriga rike börjar. (otow hör buller utanför).

Hoppet. Hvad är det?

Tiden. Säkert några af ledamöterna som komma.

Reformen (utanför). Aj! aj! hjälp! hjälp!

Kriget (utanför). Bomber och granater! kom med, din marodör, så får jag se hur du ser ut!

Tioen (skrällande). Nu hör jag hvem det är.

Freden (i det han kryper bakom en stol). Ja, jag också! Hu! det rinner som kallt vatten uteder ryggraden på mig.

Fjerde Scenen.

DE EÖRRE, KEIGET, REFORMEN. (Kriget, en statlig herre i harnesk och hjälm, in kommer släpande med sig Reformen , en mager och liten figur, kladd i grä rock.)

Reformen. Aj, aj! Hjelp den fattiga reformen!

Kriget (skakar honom). Jaså, är det du? Då skall väl millioner bomber och granater anamma dig! Hvad vill du här din krypskytt?

Reformen. Söta goda herr menniskoätare! Släpp mig, jag är ju med i kommitén, vet jag!

Kriget (förvånad). Är du det? Hvad skall du ha för att du ljuger?Tiden (stiger opp ock gar emellan dem). Jo jo men, han talar sanning, han är med i kommitén.

Kriget (kastar honom lungt ifrån sig). Det var en annan sak! Då är jag inte med. { vänder sig om för all gå}.

Puck (afsides). Se så! i rapport är det klart. Huj! så trefligt!

Tiden. Huru? Du min gamle trogne vän och följeslagare, skulle du verkligen kunna öfverge mig?

Kriget. Ja, när du vill ha mig in i dåligt sällskap, så Vet du hvad den der till någon del gjort, och skulle göra ännu mera om han fått de framgångar han räknat på? Vet du det? Jo han har arbetat på att förstöra mitt välde på jorden.

Freden (ulan att väga sig framom stolen). Det skall han ha tack och heder för.

Kriget. Hvad var det der för en pikkolaflöjt jag hörde,?. . . (ser sig om) Jaså, den der är också här . . . hon som alltid skördar hvad jag sått jag har sett nog, här är min plats ej mer.

Hoppet. Ah se så, var nu så obligeant och stig fram.

Kriget. Nej! Bomber och granater! Här är blandad societet. Jag går.

Tiden (lar kriget förtroligt under armen , och drar honom med sig fram p/i scenen). Hör på, min kära bror, låt mig först säga dig ett ord i för troende. Kriget. Och det skulle vara? Tiden. Förstår du inte att jag mast taga dem med för syns skull, för att kommitén skulle blifva populär? Vi utgöra ju pluraliteten. Kriget. Men — — Tiden. Dessutom har jag en plan att göra den ena af dem oskadlig ... du skall fåKriget. Men då jag inte kan tåla att ee dem.

Tiden. Det är detsamma. Då är man som allra artigast — det är diplomatiskt.

Kriget (efter något betänkande). Nå väl, jag skall vara diplomat, för första gången i mitt lif.

Tiden. Godt! (afsides). Vår ärade vän har besinnat sig — — han stannar kvar. ,

Freden (kryper åter bakom stolen, som han nyss lemnat). Dumt, mycket dumt.

Reformen (afsides). Den grobianen.

Kriget. Nå. ft' vi fulltaliga ännu?

Tiden. Nej ännu fattas en utaf oss.

Hoppet. Och hvem är det?

Tiden. En mäktig och vidtberest man, fastän icke serdeles gammal. Han är bara barnet mot oss, men ni kan tro mig att han har kanske den vackraste framtiden utaf oss alla.

Puck (afsides). Hvem kan det vara?

Tiden (ser äl fonden). Der kominer han.

Femte Scenen.

DE FÖRRE, PENNINGKRISEN. Penningkrisen (en ofantligt korpulent och dryg person, klädd som amerikanare, med en slafpiska i handen, och med en palehä af idel protesterade veliar, inträder). God afton , gentlemen.

De öfriga. Mjuka tjenare!

Tiden. Ni har låtit vänta på er.

Penningkrisen. Kan inte hjälpa. Kommer just ifrån landsorten, der jag varit åstad och skuffat omkull ett par större hus.

Hoppet (till Tiden). Är han så stark?

Tiden. Usch ja! Det skall vara dugtiga hus som inte den der göken bringar att ramla.

Penningkrisen (afsides). I synnerhet när grun^ den är murken. Hoppet. Hvem är han då?

Puck. Ja, det skulle vara roligt att veta.

Tiden. Mitt herrskap, jag får den äran att presentera — — Penningkrisen. Inte krus, Jag brukar aldrig sådant, och därför presenterar jag mig sjelf.

Såug. (Tysk melodi.) i Jag är den förskräckliga krisen Som gått öfver stad, öfver land, Sen först man i säcken köpt grisen, Och haft ingen fågel i hand, Fast tjugo i skogen ibland. 2. Min pappa är blanko, krediten Som stått här på utfodringsstall , Som ridits af stor och af liten, Tills jag kom med dån och med knall Och ryttarne bragte på fall 3. Väl reste de åter på nacken Och trodde att krisen var slut, Sen statslån de fingo, till tacken För det att de slösat förut — — Men ännu är krisen ej slut I 4. Och när jag lät firmorna ramla Så skrattade skomakaren, Ty medan det var vid det gamla Så åkte rätt mången , som sen Har kommit på fötter igen!

Hoppet. Jaså är det penningkrisen? Väl kommen min vän, ni har skaffat mig många tillbedjare.

Penningkrisen. Det tror jag det.

Freden (skyndar fram). Tillåt mig att få om famna er. Penningkrisen. Mjuka tjenare . . . men hvad är det som förskaffar mig den äran?

Freden (sakta). Jo ser ni, jag är freden... och fortfar ni som ni börjat, så är han der omöjlig (pekar på kriget).

Penningkrisen. Nå det kan så vara (omfamnar henne). Jag är annars just ingen gunstling hos damerna.

Kriget (sakta till Tiden). Hvad skall den der här att göra? Det ser ut som om du bara velat omge mig med fiender.

Tiden (sakta). Tyst! var lugn du.

Reformen (gar fram till Krisen och trycker hans hand). Jag säger inte mera än tack.

Penningkrisen. Hvad för då?

Reformen. För det ni hållit efter penning männen, mina värsta fiender.

Tiden. Seså, efter som nu kommitén är full talig, så låt oss sätta oss.

Kriget. Men skulle vi inte börja med att äta?

Tiden. Det tillåter jag inte. Vi få sluta med det i stället (sätter sig i högsätet, midt emot publiken). Till höger om mig Penningkrisen, och till venster

Reformen (de inlaga sina platser). Kriget. Men — —

Tiden. Tyst, säger jag! Det är i sin ordning. Bredvid Reformen Kriget, och bredvid Penning krisen Freden (de sälla sig).

Hoppet. Men jag då?

Tiden. Ja för tusan! det var sannt. Här finns ju ingen plats för Hoppet. Det duger inte i en nyårs-kommité. Ja, jag vet inte bättre än att du får sätta dig emellan mig och Reformen.

Hoppet. Det blir då riktigt att sitta emellan. Men får gå i alla fall.

Tiden. Låt oss nu skrida till val af sekre terare. Denna viktiga post måste innehafvas af en ovanlig förmåga, en skicklig och stadgad karl.

Kriget. Och det är jag. Tiden. Ah! inte kan du föra pennan.

Kriget. Ah, på sednare tider har jag fått lära mig det, och mer till . . .

Tiden (blinkar åt honom). Prata inga dum heter. Jag föreslår den skickligaste af oss alla . . . Reformen.

Reformen (smickrad, men med tillgjord blyg samkel). Ah, jag ber. .. min ringa förmåga är så liten — — —

Tidkn. Ni är den ende som är lämplig.

Kriget (afsides). Hvad han krusar för den der.

Tiden. Äro inte de öfriga värda ledamöterna af samma tanka ?

De öfriga. Jo, det förstås.

Puck. Det kan ett barn begripa.

Tiden. Tyst, pyssling, du har ingen röst.

Puck (förskräckt). Nej, inte en smul.

Reformen. Nå väl, jag emottager med nöje detta bevis på mina värda kollegers förtroende.

Tiden (afsides). Skönt! (högt) Den första frå gan som skall diskuteras, är denna: Hvad fordras af det nya året för att människorna skola blifva nöjda?

Penningkrisen. Om jag får säga min mening

Hoppet. Och hvad mig beträffar — —

Freden. Så tycker jag att — —

Kriget. Att ett sjujungande krig — —

Tiden. Tyst! En i sender. Hoppet talar först.

Hoppet. Nå väl, då anser jag att det nya året först och främst bör associera sig med mig, för att det genast skulle bli' en allmän belåtenhet.

Tiden. Nå, och hvad säger Penningkrisen?

Penningkrisen. Att man bara skulle låta mig ta affärerna om hand, så skulle jag nog sköta dem som de äro sjuka till.

Tiden. Och Kriget?

Kriget. Jag vill ensam vara herre på täppan, annars ger jag fan alltsammans. Tiden. Och Freden?

Freden. Jag instämmer med den förra värde talaren, utom hvad slutet beträffar.

Tiden. Men ni tycks glömma att här är fråga om det allmänna bästa, och inte om individernas tycke.

Alla. Ja, det är ju också det allmänna bästa —

Reformen. Och jag skulle vilja föreslå — —

Tiden. Att ni tiger ja! Sekreteraren har inte rättighet att deltaga i diskussionen.

Kriget (afsidts). Bravo! Nu begriper jag.

Reformen. Men det är en snara, en komplott. Jag vill inte vara sekreterare på sådana villkor.

Tiden.- Ni har frivilligt åtagit er det, och ni skall också vara det. Inte sannt, herrar kolleger?

De öfriga. Jo, jo !

Reformen (af»ides). Vänta ni!

Tiden. Om jag nu får lof att säga min tanke.

Reformen Till ordningen! Till ordningen!

Tiden. Hvad behagas?

Reformen. Ordföranden skall leda, men inte deltaga i diskussionen.

Tiden. Så var det förr, ja men nu för tiden bryr man sig inte om det, om man också är ordförande. Så är det nere på jorden. — Så ledes föreslår jag att man låter mig hädanefter som hittills rida för rusthållet, för jag känner ändå bäst människornas behof.

Kriget (stiger opp). Nej det gör jag.

De öfriga (på samma sätt). Nej jag! nej jag!

Tiden (stiger också upp) 1 Inte något krångel. Jag måste väl vara den äldste i laget, och därför också den klokaste eller hur?

Puck (afsides, gnuggar händerna). Nu är det färdigt.

(De skrika alla om hvarandra).

Hoppet. Jag har ett förslag att göra, som skall slita alla stridigheter. 2Alla. Låt höra.

Hoppet. Låt os8 skaffa hit en människa som kan ge' oss säkra upplysningar om hur de helst vilja ha' det der nere på jorden.

Freden. Ja det förslaget var inte så illa.

De öfhiga. Antages! antages!

Tiden (skakande på hufvudet). Hm! jag har ogerna direkte något att göra med människorna.

Reformen. Låt oss votera.

Tiden. Votera? Nåja, gerna för mig! Hvar och en har lika många iöster som han räknar år.

Reformen. Nej, ingen graderad skala, enkel rösträtt.

Freden. Ja, det är jag med om.

Kriget. Jag också. Hit med en människa.

Alla. Hit med en människa.

Tiden. Jag protesterar.

Reformen. Fem röster mot en! Det hjälper inte.

Tiden (afsides). Anfäkta! (till Puck) Kom hit du, och rösta med mig, så blir inte minoriteten så stor åtminstone.

Puck (drar sig undan). Nej, jag har ingen röst, det har ni sjelf sagt.

Tiden (afsides). Satbyting! han märker ord. 1 (högt) Nå väl, hit med en människa! Men hur skall man få hit honom?

Hoppet. Det blir ingen konst. Puck!

Puck. Herrskarinna !

Hoppet. Begif dig hastigt af ned på jorden, och fatta tag i den första människa du får se, och för honom genast hit upp till oss, men utan att skada honom . . . förstår du?

Pock. Det skall vara gjordt på en handvänning! (skyndar ul).Sjette Scenen.

DE FÖRRE, utom PUCK.

Hoppet. Men hvad ska' vi nu göra under tiden?

Tiden. Vi kunna ju till en början roa oss med att justera protokollet.

Kriget. Ah, hvad skall det tjena till?

Tiden. Protokollet är det viktigaste. Läs, herr sekreterare.

Kriget (afsides). Den som ändå hade sig en tuting medan man väntar.

Repormen (läser). Protokoll, fördr vid all männa sammankomsten uti Hoppets luftslott den 31 December 1858. Närvarande...

Penningkrisen. Hoppa öfver det, och kom till saken!

Feformen. Som ni vill: Uppställdes af ord föranden den frågan — —

Kriget. Ja, det veta vi . . . till saken!

Tiden. Nej, det skall gå ordentligt till. Vidare.

Reformen. Uppställdes af ordföranden den frågan: Hvad fordras af det nya året för att människorna skola blifva nöjda? Besvarades denna fråga med ett allmänt gräl . . .

Alla. Hvad för slag?

Reformen. Hvilket gjorde att protokolls-föra ren ingenting kunde höra!

Kriget. Men det är fusk det der! Jag sa' ju att . . .

Freden. Och jag utlät mig . . .

Tiden. Protokollet duger inte!

Reformen. Vänta bara, ska' ni få höra! . . . Efter grälet framställdes af Hoppet proposition om en människas framställande för kommitén.

Penningkrisen. Det der veta vi ju redan!

Tiden. Nej, det skall vara ordentligt! Reformbin. Olika åsigter. Ordföranden nekade. Skreds till votering, då ordföranden led ett lysande nederlag.

Tiden {generad.) Hoppa öfver det der!

RefohMjEiy. Nej, det skall vara ordentligt, så har ni sjelf sagt! "Lika ,rösträtten segrade, menni— skan blef erkänd kompetent att framträda för kom— mitén!" Der har ni protokollet!

Tiden (ond.) Kan det kallas ett protokoll det der? Det är ju hvarken rim eller reson deruti!

Reformen. Ja, protokoller ä' också inte poe tiska! Ni ha sjelfva valt mig till sekreterare! Skylla derföre inte på mig!

Tiden (afsides.) Anfakta och regera! Här är alldeles för mycken opposition! Hade jag trott det, så skulle fan sammankallat en kommité, och inte jag!

Hoppet. Tysta nu, mina vänner! Jag hör Puck komma derute med sin fångst!

Tiden. Nå, få se hvad det är för en krubbitare!

Sjunde Scenen.

DE FÖRRE. PUCK. FOLKESON.

Puck {inkommer hållande Folkeson i kragen, denne stretar emot af alla krafter.}

Sång. (Fredm. Sång N:ro 62.) Streta ej så! Det hjälper här dig inte ändå, Du måste, min gubbe, dit jag önskar gå!
Kriget [till de andra.] Nej se på den stackarn, han rädd är och darrar som tv.

Folkeson. Bästa herr troll! I kragen ej så våldsamt mig håll! Låt mig få gå hem, jag er ger min paroll Att jag ar i
dylika saker så dum som ett noll!Tiden. > Stå ej ock bråka Ty då kan du råka Illa här uti Tänk på det! Puck.
Lugna dig! Folkeson. Släpp då mig! Tiden. Vi ska' nu fråga dig Här uti vår kommité!

Hoppet. Räds icke, menniska, du är ibland gamla bekanta!

Folkeson (bugar sig.) Mjukaste tjenare, det var då för innerligt snällt utaf fruntimret ... se! jag ska' säga, jag går i
min oskuld på hemvä gen ... för hustru min vill alltid att jag skall vara hemma till tolf, annars så . . . jaha! det är
detsamma det! . . . Som sagt är, jag knogar af framåt Norrbro, och vet af ingenting förrän jag känner någon hugga
mig i hampan . . .

Tiden. Tyst!

Folkeson {med ell skutt.} Ja . . jaha . . ja gudbevars! . . . jag säger inte ett ord! Men se klockan är mycket, och
jag bor på Kungsholmen . . . Men med förlof att fråga, hvilka ä' herrska pet annars?

Hoppet. Du se här framför dig den så kallade Nyårskomitén.

Folkeson. Hå kors! Finns det en sådan också!

Hoppet. (visar på de olika personerna.) Det här är Tiden, Penningkrisen, Kriget, Freden, Re formen, och jag är
Hoppet!

Folkeson. (afsides.) Det tycks vara blandadt sällskap! (högt) Äh, nu gycklar fruntimret väl, ni ä väl vanliga
menniskor allesammans! Hvasa?Hoppet. Nej vi äro idéer!

Folkeson. I. . idéer? . . Hvad är det för slag?

Tiden. Den der är ju du dum . . . inte kan han ge oss några upplysningar! Vet du inte, att det finns vissa idéer som
ibland kunna taga form . . med ett ord . . idéer som . . (afsides) Jag vet inte hvad jag skall säga egentligen!

Folkeson. JoGudbevars! . . Nog har jag hört talas om att det finns folk som ha' sina idéer, men . . Men att de se ut
så der, det visste jag inte!

Hoppet. Det är detsamma, vi hafva kallat dig hit för att af dig få nödiga upplysningar om bästa sättet att kunna
lyckliggöra verlden på nya året!

Folkeson. Det är allt för mycken ära för mig, det! (afsides) Jag ville hellre ha gått hem och laggt mig!

Tiden. Ty du som ä' menniska sjelf, bör du väl ungefär kunna veta hvad människorna behöfva! Kriget. Om inte
de skulle tycka om en liten vapendans med kanonmusik!

Folkeson. Jo bevars, jag tycker mycket om skott!

Kriget. Skönt!

Folkeson. Ja det vill säga, ifrån Skeppshol men, när det är kungliga namnsdagar!

Kriget. Din stackare!

Freden. En evig fred vore bestämt det bästa, eller hur?

Folkeson. Ja, jag vill gerna lefva i fred med hela verlden!

Hoppet. Och lefva på hoppet, är det inte så?

Folkeson. Jo vet fruntimret! jag har inte gjort annat i hela min tid!

Reformen. Men du önskar väl nyttiga refor mer . . . deltagande i representationen . . .

Folkeson. Den deltar jag nog uti ... på kontributionssedeln!

Penningkrisen. Och säkert önskar du att jag ännu länge måtte beherrska jorden? Folkeson. Nej det kan jag just inte säga, för herrn har då hållit på att skaffa mig husrum på sjuttiofyran åtskilliga gånger!

Penninkrisen. Hvad säger du?

Tiden. Seså inte något prat nu mera! Säg oss i korthet hvad du och dina medmenniskor önska?

Folkeson. I korthet? Det kan jag inte lofva!

Tiden (oliilig) Nå så säg det ändå, men resonnera inte!

Folkeson. Nå, då blir det väl bäst att jag sjun ger! (eflertänkandé). Efter som herrskapet vill veta hur vi skulle vilja ha' det, så . . .

Sång. (Mel. Gubben Noach.) 1. Hvad vi önska mest på jorden Freden är likväl! Uti södern och i norden Låt oss då må väl. Ty det är så tråkigt När som det är bråkigt, Och bekanta Och bekanta Slå hvarann' ihjäl! 2. Låt derföre ej Ryssland välja Flera kol,upplag, Och låt inte Tyskland svälja Danmark i el t tag! Ty om sådant händer Få vi visa tänder Mot «das grosse Mot edas grosse Vaterland» en dag! 3. Hvad nn Stockholm anbelangar, Stilla ömt vår sorg, Vatten gif i rör och slangar Gator, hus och torg! Men var inte fiken Efter Arstaviken, Ty för länken, Jernvägsbauken Finns ej vid Grundsborg! 4. Låt oss sen få goda tider Uppå alla vis'. Ty ännu hvar menska lider Utaf penningkris. Skänk oss lägre hyror, Att vi stackars myror Ej få byta Ej få byta Våning med vår gris! 5. Gif oss rösträtt alt få styra Litet i vår siat, Frukten ej för »tidens yra», Det är bara prat! Tiden ej förhala Med graderad skala; Den är lagom Den är lagom För vår magistrat 6. Skänk oss slutligt, hela bandet Fröjd i själ och glas, En begravningsplats på landet När vi hädan tas! Att vi ej förpesta Med vårt lik vår nästa; — Sist gif bröder na på Söder Liten smula gas!

Tiden. Och detta är allt hvad ni önska?

Folkesoin. Ja ungefär, men det säger jag: fred framför allt. Vi ha' nog stora skatter förut, skulle vi nu få ett krig till, så blef det ännu värre! Kricet (stiger upp ursinnig). Hvad säger du eländige! Så skulle Sveas söner hafva vanslägtats, att de hellre hylla den bleka, qvinliga freden, än det bistra, men herrliga kriget! Det är inte sannt.

Folkeson (tvekande) Ja, se jag talar egentligen bara för mig sjelf, jag.

Kriget. 'Men då vanslägtas du från dina ly sande förfäder.

Folkeson. Nej! de sa' allmänt när jag var liten att jag var mycket lik far min.

Penningkrisen. Den der är ju dum! Hvad skulle vi med honom att göra?

Folkeson. Ja, det tycker jag med. Herrskapet kunde gerna ha' låtit mig få sofva i stället.

Reformen (stiger tipp). Du har sofvit länge nog, ståt upp och blif en man.

Tiden. Sekreteraren tiger.

Reformen. Nej, när ordföranden pratar, så pratar sekreteraren med. (till Folkeson) Olyckliga människobarn ! vet du inte" att jag är din ende räddare?

Folkeson. Nej min själ jag det gör! Jag minns nog sådant väsen det var för er skull för några år sen, när ni arrangerade middagar.

Tiden. Tyst människa, och vänta tills du blir tillfrågad, (sliir i bordet) Herrar kolleger!

Folkeson. An damerna då?

Tiden. Akta dig! (högtidligt) Hvad besluten J nu, sedan vi af detta människobarn blifvit upp lysta om hvad jorden behöfver på det nya året? Ingen svarar! Nå, då vill jag svara för er.

Sång. (Mel. : Jätten af Wennerberg) Jag tror att vi besluta Att allt får vara Som förr det var, ty annars Blir bara krångel! Klir menniskan ett finger Med uti laget, Så tro mig, snart hon sätter Dit hela handen

Hoppet. (Mel.: »Säg farväl, lilla fjärl, åt nöjen».) Ja; jag tror att ag haller med Tiden Jorden känner han, van är han vid den, Tyngsta bördan får jag likväl draga Nu som förr, ty hvad blef det af dem, Om ej Hoppet ville dem ledsaga Genom lifvet till himmelens hem?

Freden. (Mel.: «Säg mig ej välkommen när jag kommer'*) Och jag är välkommen när jag kommer 1 Och jag är begråten när jag går, Derför också strax till dem jag kommer Och blir hos dem hela nästa år!

Penningkrisen. (Mel.: »Pengar äro chimérer.) Krisen de icke slippa Ah nej , han stannar qvar Att på grossörerna klippa En vinge eller par: Ty vin och spel, ja vin och spel och könet De för det mesta dragit vexlar på, Nu må de gerna göra så det rönet Att man får skörda så som man plär så!

Reformen. (Mel: cSpring min snälla ren.«) Och fast man med gorm Gerna döda vill Hvarje klok reform, Lyss jag ej dertill ! :||: Ej man slipper mig Uppå jordens stig! :||: K riget. (Mel: Fredm Ep. N:ro 37.) Vill man ej gifva mig plats i vår nord Hastigt till Italien jag mig begifver, Blir man der stilla, så går jag ombord: I Cirkassien göra nog blifver! Ja fast man tror att pennor och bläck Kunna mig döda med protocoller Med eder alla vnd jag dock håller Att gumman Fred snart skall krypa i ääck !

Folkeson (Mel.: Stampdansen.) Kors det var en rolig kommité, livar och en vill bli den styrande, Det är alldeles som när hos oss, Höga herrar vildt om makten slåss! Och på sistone Få vi stackare Ge ut fyrkarne Och så tacka med För att man har haft en kommité!

Tiden (afsides). Aldrig i mitt lif gör jag om det här mera! . . (högt) Jag frågar er nu för sista gången: Hvad besluten J?

Hoppet. Jag har sagt mitt votum!

Kriget. Och jag mitt!

Freden. Men vi kunna ju jemka! . .

Penningkrisen. Inga jemkningar! Allt eller intet!

Kriget (drar sitt svärd). Och den som inte går in på det, den skall jag lära . . .

Tiden (höjer hota/ide sin lia). Hvad säger du, slyngel? Håll er i styr, annars så! . . .

Kriget. Ingen rädder här!

Reformen. Större herrar har jag sett segla omkull!

Tiden. Hvad säger du? Jag skall minsann lära er jag, edra pysslingar! (höjer sin lia.)

Folkeson. Nej hör nu! Hvad är det här för Nyårsspektakel? Ni måtte väl inte tänka slåss heller?

Tiden. Ur vägen menniska!

{ Allt är i fullt uppror; Tiden ämnar gå emot Kriget, de andra gruppera sig omkring dem, då Folkeson hastigt går emellan) Folkeson. Håll! jag har ett förslag att göra!

De Andra. Nå låt höra!

Folkeson. Då herrskapet, fastän ni ska' låt sa vara idéer, ha' lika svårt att komma öfverens som andra menniskor, och det alltid är de små som få betala fiolerna när de stora dansa, så fö reslår jag att allt blir som det har varit!

Tiden. Men — —

Hoppet. Förslaget är inte så dumt!

Folkeson. Nej, jag skulle tro det! Och som det är oss menniskor som saken gäller, så tycker jag att ni borde anta' förslaget, när vi inte ha' något deremot!

Tiden. Topp! jag går in på förslaget! De öfriga (den ena efter den andra). Och jag med! (de räcka hvar andra händerna.)

Kriget. Hvad skulle då kommitén tjena till?

Tiden. Hvad den skulle tjena till? Till det som alla andra kommittéer! — Kom nu och låt oss gå till Nya årets stora dejeuner!

Hoppet. Ja, låt OSS gå!

Kriget (brummande). Således har man gjort mig besvär för ingenting!

Folkeson (afsides). Han måtte inte uppbära dagtraktamente!

Tiden. I alla de öfriga kommité-ledamöternas namn säger jag dig farväl, du människobarn ! Vi träffas ett annat år!

Hoppet. Vi träffas alltid! (Folkeson bugar sig gladt.)

Penningkrisen. Vi också! (Folkeson gör en grimas.)

Freden. Du skall få höra af mig!

Folkeson. Skönt!

Kriget. Och mig med, din stackare! Folkeson (afiides). Precis som våra militärer!

Reformen. Jag skall göra hvad jag kan för dig!

Folkeson. Tjenare! Då vet man hur det blir!

Alla. Farväl! (de försvinna hastigt genom fonden.)

Åttontte Scenen.

FOLKESON, PUCK.

Folkeson. Underligt herrskap det der! Men hur skall jag nu komma hem till Kungsholmen?

Puck. Du skall vara der på en minut!

Folkeson. Ska' vi kanske fara med telegrafan!

Puck. Bättre än så! Kom nu!

Folkeson. Strax! (afsides) Han är lik ami ral Piccolomeli, eller hvad han hette! (högt) År det nyår än?

Puck. Just nu inträder det nya åretj!

Folkeson. Nå, det var bra ... då kan jag få sjunga ut med något som jag har på hjertat, och sedan resa vi!

Puck. Ja, men skynda dig!

Folkeson. Det skall gå som en hel jernvägsterräng! (till Publiken) Mitt herrskap! Folkeson kan inte gå och lägga sig förrän han uppfyllt en kär pligt . . . hm! hm! jaja, ni förstår nog hvad jag menar!

Slutkupletter.

(Mel.: »O åkte stånd, o hjäre åkte stånd, fallera.") 1. Det nyår är, och då har man ju skäl, fallera, Att önska ingen ondt, men alla väl, fallera, Och därför till en början önskar jag — fallera, Att vi i lugn få lefva natt och dag, fallera! 2. Må Europa slippa penningkris. — fallera! Och England gå framåt på vanligt vis — fallera, Må franska kejsarn som så älskad ar, fallera Ej träffa på en ny — Montalembert! fallera! 3. Må Danmari icke slukas utaf «das fallera! Och Ryssland mista klorna på sin tass, fallera, Ty nog har det ett annat ändamål, fallera, Au att gå kring och blott upplägga kol — fallera! 4. Och vi som stöka i vår gamla nord, fallera, Må snart jernvagar korsa all vår jord, fallera, Men må vi ej för lånen man oss gaf, fallera, Få ge' så hög procent som tages af fallera! 5. Och

när det riksdag blir till nästa höst, fallera! Må borgarståndet vara bra vid röst, fallera — Fast bättre framåt det nog skolat gå, fallera, Om åkarne fått vara med, — och fallera ! 6. Se n en graderad skala önskar jag, fallera För Riddarhuset ifrån denna dag, fallera — Hos den ej allmän rösträtt gälla får, fallera Som vägg i vägg med magistraten står, fallera! 7. Må vi så starka blifva uti tron, fallera Att vi fördraga andras religion, fallera Och måtte snart nog hvarje ärlig man, fallera Få dyrka Gud på bästa sätt han kan, fallera! 8. Friskt vatten önskar jag er öfverallt, fallera Ty jag af gammalt känner — Kungsholms,salt, — fallera Och Stortorgs,pumpen på Bruukebergstorg, fallera Behöfver få påfyllning från Grundsborg. fallera! 9. Må ingen löjtnant miste gå om mynt, fallera Fast qvinnans myndighet har ren begynnt, fallera, Och för att folket skall få rum i stan, fallera Jag önskar krinolinerna för fan! fallera!(I detta ögonblick höjer sig fonden, och man ser i en tablå nya året under skepnaden af en ungdomlig qvinna utan krinolin, omgifven af de sex i kommitén uppträdande personerna)

10. Se! nya året har ej krinolin, fallera! Ma piken man förstå, fast den är fin, fallera — Och derpå bockar jag mig djupt, och går — fallera! Sen först jag önskat er ett godt nyttår, fallera!

(Under sista kupletten upplyses tablån af bengalisk eld, som fortfar tills ridån faller)Svenska Theatern. N:0 J. 2 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. sk. Magister Bläckstadius. Lustspel. 1 6. Läkaren. Skådespel i 4 akter. 24. En Födelsedag på Gäldstugan. Lustspel 16. Rika Morbror. Lustspel . .16. Engelbrekt och hans Valkarlar. 24 Stockholm, Westerås och Upsala. Herr Dardanell och hans upp tåg på landet 1846 och 1946 Jernbäraren. Hittebarnet. Lustspel Positivhataren Jenny eller Ångbåtsfärden Samtl. af A.;BLANCHE. Mäster Smith, af J. Jolin . Det Otroliga, af K. Kullberg . 16 Femhundra Riksdaler Banko, af M. Cramser En half million. Lustspel af deus. Symamsellerna, af dens. Barnhusbarnen, af J. Jolin* . Bröstkaramellema , af dens. . Flickorna på Söder En revolution i månan . Profbladet eller Frihetens lön . Polkander i Stockholm . Carl XII vid Pultava eller 10. 16. 16 16. 16 16. 12. 32. resursen Tidens Strid . ' Polkander och hans Fru . Döden Fadder, af Blanche . Komedianterna, af dens . Den politiske kocken, af dens. Flickorna på Norr Efter 50 år, af Topelius. 1: — Gustaf Adolf och Seaton , . 24. En nyårsmorgoniStorkyrkotornet 1 2. Lilla Apan. Vådevill . . .12. En Knalleffekt 12. Örebro fåfånga, af J. Jolin . 16. Hin Ondes gåfva, af F. Hedberg. 1 6 Min vän Löjtnanten, af dens. 16. När man inte har pengar . .16. Också en Profet16. Och ändå rör det sig . . .12. Fyra dagar af konung Gustaf IIIss regering 24 Tidningsskrifvaren24. Läsarepresten 24. Längtan efter äfventyr ... 24 En midsommarnatt i Dalarne . 1 6. S:0 47. i8. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. liO. 61. 62. (13. 64. 65. 66. 07. 08. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 7fi. 77. 78. 79. 80. En natt i Falkenberg . En god uppfostran . Aprilnarrit För sent! / Bohuslänska Skärgården. Kusinen eller Studentäfventyret. Blekingsflickan Tiggarflickan Den grå Paletån . Lefve Fåfångan! . Nyårsnatten på Mosebacke Valborgs?nesso,aftonen . En Hufvudpassion . Huru tiden förändrar . Mitt andra Jag, af Säfström. »På Gröna Lund» Hyresgäst och Husegare . Tomtegubbarne , af Hedberg . Elfjungfrun Min hustru vill så ha det . Den Ondes Besegrare . En Bengalisk Tiger Blixt och Dunder Andra lider, Andra Seder afX * Tre för En, efter Bögh . Bark, Park och Stark . . Det höga C. Doktorn och Apoihekaren . . vPå Kärlekens vingar" Majorskans Krinolin En Kopp Thé Han reser för att roa sig. . Den Sällsynte Ynglingen . . Allas vår tant sk 16 1 6 I 16. 16. 1 6. 16. 1 6. 16. 12. 24. 16. 16. 16. 24. 16. 12. 24. 16. 24. 16. 16. 16. 16. 16. 16. 16. 16. 16. 16. 8. 16. Särskild t utgifne äro: Sommaräfventyr på Djurgården . 12. Homoepathisk kur 12. Min lyckliga Stjerna, af Scribe . 16. Fi^ieri och förställning16. Maskeraden i Vindskammaren . .16. Studenten och hans Älskarinna. . 12. Amuletten eller Ett paradys på vinden. 12. Lilla Bertha eller Öm och sedlig modersvård 16. Min hustrus andre man16. Malins Korgar, af A. .Säfström . 12. Malins Bröllop, af dens. . . . 12. Rosen på Kungsholmen12. Dottersonen 16. Grannarne, af Blanche12. Nipperboden af Säfström . . .12.

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på

<http://runeberg.org/nyarskomm/>.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på

<https://arkivkopia.se/sak/runeberg-nyarskomm>.

Filen skapad 2018-12-17 13:21:08.594451